

Az egészség – az ENSZ Egyezmény tükrében

A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ Egyezmény 25. cikke az egészséggel foglalkozik, kiemeli, hogy a fogyatékos személyek az **egészség elérhető legmagasabb normájára** jogosultak bármiféle megkülönböztetés nélkül. Az államok vállalják, hogy biztosítják a fogyatékos személyek hozzáférését az egészségügyi szolgáltatásokhoz, különös tekintettel az **ingyenes vagy megfizethető egészségügyi szolgáltatások biztosítására**, beleértve a lakossági közegészségügyi programokat is. Továbbá biztosítják a fogyatékossgal élő személyek, közöttük a gyermekek és idősök számára a fogyatékossgukból adódóan szükséges, **speciális egészségügyi szolgáltatásokat**, ideértve a megfelelő korai felismerést és fejlesztést, valamint a további fogyatékossgok minimalizálását és megelőzését célzó szolgáltatásokat is.

Az egészségügyi szakemberektől pedig megkövetelik, hogy **ugyanolyan minőségű ellátást** biztosítsanak a fogyatékossgal élő személyeknek, mint másoknak.

Az államok megtiltják a fogyatékossgal élő személyekkel szembeni diszkriminációt az egészségbiztosítás és életbiztosítás terén, azon országokban, ahol a jogszabályok azt megengedik.

A hallássérültek szempontjából mit jelent ez? Lényegében azt, hogy ugyanolyan joguk van a többi fogyatékos személlyel együtt az adott ország által biztosított egészségügyi ellátásokhoz, mint az ép embereknek. Semmiféle diszkrimináció nem megengedhető bármilyen egészségügyi kezelés, ellátás, járás során.

Nézzük a hazai jogszabályokat!

2009. évi CXXV. Törvény a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról:

16. § A Fot. 6. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lépett:

„6. § A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak.”

17. § A Fot. 12. §-a az alábbi (4) bekezdéssel egészült ki:

„(4) Az orvos - vagy az általa megbízott egyéb egészségügyi dolgozó - a kiskorú személy fogyatékossgának megállapításakor a szülőt (gyámot) haladéktalanul tájékoztatja az igénybe vehető ellátásokról és fejlesztési lehetőségekről. Az ezzel kapcsolatos tájékoztató kiadásáról a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter gondoskodik.”

18. § A Fot 13. §-a az alábbi (3) bekezdéssel egészült ki:

„(3) A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékossgát megállapították.”

Az **Országos Fogyatékosügyi Program (OFP)** egyik célja a rehabilitáció kapcsán, hogy a **fogyatékos állapot kialakulásának és a fogyatékos állapot rosszabbodásának megelőzése** érdekében egészségügyi programot kell megvalósítani (Nemzeti Népegészségügyi Program), egészségtudatot növelő programok szervezésével.

Az OFP előírja, hogy az **egészségügyi képzésekben** is jelenjenek meg a fogyatékosügyi ismeretek oktatása. Fontosnak tartja az OFP a fogyatékos emberek **egészségmegőrzését** is, különböző szabadidős és sportprogramok támogatásával.

Az OFP kimondja: biztosítani kell az **egyenlő esélyű hozzáférést** az alapvető orvosi ellátáshoz és a szakorvosi ellátásokhoz bármely fogyatékos ember számára. Ennek érdekében az egészségügy átalakítása és fejlesztése keretében biztosítani és támogatni kell a házi (gyermek)orvosi és a fogorvosi ellátás, valamint a szakorvosi ellátások esetében a megfelelő, a fogyatékos személyek számára is **egyenlő eséllyel igénybe vehető szolgáltatás** biztosításához szükséges eszközök beszerzését.

Az esélyegyenlőségi törvény (1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról) is külön fejezetben foglalkozik az egészségüggyel, kiemeli: A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a **fogyatékoságából adódó szükségleteire**, továbbá biztosítani kell az állapota javításához, az állapotromlása megelőzéséhez szükséges **rendszeres és hatékony egészségügyi ellátást**. A fogyatékos személyeket ellátók **speciális képzésének** és továbbképzésének lehetőségét biztosítani kell. Törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a fogyatékos személy rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát.

Összefoglalva itt is az egyenlő esélyű hozzáférése van a lényeg, hogy a fogyatékos személynek, a hallássérült személynek ugyanolyan jogokat biztosítsanak az egészségügy területén is, mint bármely más területen (kultúra, sport, oktatás), és ne érezze magát fogyatékosnak, illetve ne érezzék vele; hanem teljes jogú állampolgárnak, aki ugyanúgy igénybe veszi az egészségügyi szolgáltatásokat, mint bármely ember.